

بهره‌مندی امام علی (ع) از شیوه مدارا در اداره امور جامعه

در موقعیت‌های علمی، سیاسی و نظامی

هاشم اندیشه \*

### چکیده

«مدارا» یکی از ویژگی‌های برتر آدمی است که خداوند متعال این شاخصه را در قرآن کریم با عنوان «برکت» و «رأفت» خود معرفی کرده است. «مدارا» به‌عنوان یک شاخصه برتر اخلاقی و تربیتی که دارای تأثیر فراگیری در حیطه اخلاق فردی و اجتماعی و تربیتی است از جمله ویژگی‌هایی است که ملحوظ داشتن آن برای آسایش عمومی و اجتماع ضرورت دارد. این شاخصه بسیاری از فضایل را همچون خضوع و خشوع، دیگر دوستی، صبر، خویش‌داری، کظم غیظ، عدم کینه‌توزی و ... در بطن خود به همراه دارد. «مدارا» به معنای لطف و تساهل و نرمی از جمله فضایل اخلاقی و تربیتی است که در سیره علوی امام (ع) بسیار به چشم می‌خورد. در نوشتار حاضر به روش توصیفی به بهره‌مندی امام علی (ع) از شیوه مدارا و آثار آن در اداره امور جامعه در موقعیت‌های علمی، سیاسی و نظامی پرداخته شده است.

**کلیدواژگان:** امام علی (ع)، مدارا، جامعه، موقعیت‌های علمی، سیاسی و

نظامی

---

\* دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث دانشکده اصول‌الدین قم؛